

باستان‌شناسی

عالی است که هدف آن، تربیت افراد متعهد و خیره برای مشارکت در انجام مطالعات و پژوهش‌ها و کاوش‌های باستان‌شناسی به صورت عضو هیئت‌ها و کارشناس است. این رشته، شباهت و نزدیکی زیادی به رشته‌ی کاردانی باستان‌شناسی گروه هنر دارد؛ اما برخلاف باستان‌شناسی گروه هنر، که بیش‌تر به جنبه‌ی هنری باستان‌شناسی می‌پردازد، این رشته بیش‌تر به بُعد تاریخی باستان‌شناسی می‌پردازد.

مقاطع تحصیلی و گرایش‌ها

این رشته در حال حاضر در مقاطع کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد ناپیوسته و دکترا در کشور ارائه می‌شود و در مقطع کارشناسی، گرایش ندارد. طول دوره‌ی کارشناسی باستان‌شناسی ۴ سال و شامل ۸ نیم‌سال ۱۷ هفته‌ای است.

فرصت‌های شغلی

فارغ‌التحصیلان این رشته با آموزش‌های نظری و عملی و مهارت‌هایی که در مدت کارآموزی‌های خود کسب می‌کنند می‌توانند در انجام مطالعات و پژوهش‌های باستان‌شناسی (از شناسایی و بررسی تا گمانه‌زنی و کاوش باستان‌شناسی) مشارکت داشته باشند و به صورت عضو هیئت‌های پژوهشی و کارشناسی همکاری کنند. همچنین این فارغ‌التحصیلان می‌توانند در اداره‌ی بخش‌ها و واحدهای اداری مربوطه در شهرداری‌ها، سازمان ایرانگردی و جهانگردی، سازمان میراث فرهنگی یا موزه‌های باستان‌شناسی نیز انجام وظیفه کنند.

علم باستان‌شناسی، شناخت حقایق فرهنگ‌های گذشته است که در تاریخ، نامی از آنان و شیوه‌ی زندگی‌شان برده نشده یا به ندرت برده شده است. مطالعات باستان‌شناسی، ما را به دنیای زندگی گذشتگان می‌برد و سخن کسانی را که امروز خاموش‌اند، باز می‌شنویم.

در کاوش‌های باستان‌شناسی، علاوه بر آشنایی با فرهنگ‌های مادی مانند دست‌ابزارها، ابزار تولید و معیشت و کسب و کار، فرهنگ معنوی آن‌ها مانند مذهب، آداب و رسوم، زبان، ادبیات، سنت‌ها و رفتارهای فرهنگی نیز مورد بررسی و مطالعه قرار می‌گیرد. باستان‌شناسان برای شناخت حقایق فرهنگی انسان، او را از طریق آثار و بقایایش مورد مطالعه قرار می‌دهند.

تعدد و تنوع آثار و محوطه‌ها، تپه‌ها و بناهای تاریخی و باستانی در سطح کشور و ضرورت انجام مطالعات و پژوهش‌های باستان‌شناسی روی آن‌ها توسط کارشناسان و نیروهای آموزش‌دیده‌ی ایرانی به جای نیروهای خارجی از سوی دیگر، ضرورت و اهمیت تربیت افراد متعهد و کارشناس را در سطوح گوناگون علمی و دانشگاهی گوشزد می‌کند.

حضور کارشناس باستان‌شناسی در هیئت‌های پژوهش و کاوش، حلقه‌ی کاری این هیئت‌ها را از کارگران، سرکارگران فنی و کاردان‌های باستان‌شناس و معماران، کامل کرده و در بالا بردن سطح کمی و کیفی کار، تأثیر مطلوبی خواهد داشت. دوره‌ی کارشناسی باستان‌شناسی، یکی از دوره‌های آموزش

تاجیکستان است.

در این رشته، تاریخ، ادبیات، هنر و فرهنگ ایران کهن و ایران نو، هنر معماری، صنعت و شیوه‌ی زندگی فردی و اجتماعی و چگونگی تفکر، اخلاق، آداب و رسوم و کیش‌های ایران مورد بحث و تأمل قرار می‌گیرد. با توجه به این‌که فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند فرهنگ و تمدن کهن ایرانی را به جهانیان معرفی کنند، این رشته برای ایرانیان از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. این رشته به فردی نیاز دارد که به فرهنگ و تمدن کشور خود علاقه‌مند باشد و در شناخت ایران و فرهنگ و تمدن آن، ممارست و کنجکاوی به خرج دهد.

ایران‌شناسی

ایران دارای تمدنی کهن و از اولین مکان‌هایی است که بشر، زندگی دسته‌جمعی را در آن‌جا آغاز کرد و شهرها و بناهای باشکوهی را به وجود آورد. وقتی به سراغ شناخت ایران و تمدنش می‌رویم و فرهنگ و تاریخ آن را از زمان باستان تا کنون، مورد مطالعه قرار می‌دهیم، با شاخه‌ی منظمی از دانش روبه‌رو می‌شویم که به آن ایران‌شناسی می‌گویند. ایران‌شناسی شامل ایران‌شناسی کهن و ایران‌شناسی نو است. ایرانی که در این رشته مورد مطالعه و شناسایی قرار می‌گیرد، شامل محدوده‌ی جغرافیایی کشورهای امروزی ایران، افغانستان، ازبکستان و